

Koivu ja Tähti. Tehtäviä näytelmästä.

Tehtävät ovat suunnitelleet äidinkielen ja kirjallisuuden opettajat Ale Toijonen ja Tiina Salonen.

Ennakkotehtävä

Selvitä etukäteen seuraavien teosten keskeinen idea esim. Wikipediasta: Koivu ja tähti (Z. Topelius) Torpan tyttö (J.L.Runeberg, Vänrikki Stoolin tarinat), Kullervo (Kalevala) Jos mun tuttuni tulisi (Kanteletar), Sudenmorsian (Aino Kallas) kansansadut Punahilkka ja Kultakutri, elokuva Kurjet lentävät (Mihail Kalatozov 1957)

Miten näitä näitä tekstejä on käytetty Koivu ja tähti -näytelmässä? Miten näiden tekstien tunteminen auttaa näytelmän tulkittamisessa? (Ilmiötä sanotaan intertekstuaalisuudeksi eli tekstienvälisyydeksi.)

Näyttämökuva

Mitä näyttämöllä on? Tehkää viisi kiinnostavaa huomiota ja selittäkää, miksi päädyitte juuri niihin.

Millä kaikilla eri tavoin pyörivää näyttämöä on hyödynnetty?

Mitkä asiat pysyvät samana riippumatta siitä, missä ajassa liikutaan? Miksi?

Miten näyttämökuva muuttuu esityksen aikana?

Juoni

Mistä näytelmässä on kyse? Mitä tapahtuu näytelmän nykyhetkessä?

Mitä eri aikatasoja näytelmässä on? Miksi arvelette päädytyn juuri näihin tasoihin?

Miten eri aikatasot vaikuttavat näytelmän nykyhetken tapahtumiin?

Motiivit

Näytelmän tärkein motiivi - toistuva asia, jolla on merkitystä teoksen tulkinnan kannalta - liittyy puihin.

Millä eri tavoin puu tulee esiin näytelmän eri aikatasoilla? Mitä eri merkityksiä puulla on?

Muita keskeisiä motiiveja ovat ainakin

Hirsitalo

Kotiinpaluu

Pohjantähti

Lenin-patsas

Jääkarhu

Sotka

Susi

Kurjet

Tulkitkaa yhtä tai useampaa näytelmän motiiveista.

Henkilöt

Näytelmän kaksi keskeistä hahmoa ovat Hagar ja Kristoffer. Kuvailkaa lyhyesti heidän ominaisuuksiaan.

Kumpaan on helpompi samaistua?

Mikä säilyy Hagarissa ja Kristofferissa läpi näytelmän, myös eri aikatasoilla? Mikä muuttuu?

Kansansaduissa on tavallista, että sisarukset – veli ja sisar – joutuvat selviytymään hankalasta tilanteesta omin päin. Saduissa poika on poikkeuksetta aloitteellinen toimija. Miksi näin on, ja miten ilmiötä näytelmässä käsitellään?

Keitä muita henkilöitä nousee esiin? Mikä on heidän tehtävänsä kertomuksen kannalta? Löytyykö heistä henkilöitä, joihin tunnet samaistuvasi? (lopussa henkilöluettelo)

Löytyykö henkilöistä selkeitä vastakohtapareja, jotka ovat esimerkiksi koko ajan eri mieltä keskenään?

Millä tavoin henkilöitä voisi ryhmitellä? Onko joillain esimerkiksi yhteisiä päämääriä?

Mikä eri tehtäviä on näytelmän thaimaalaisilla naisilla Leellä ja Ann Leellä?

Mitä ulottuvuuksia niitty- ja vuoristomarit tuovat näytelmään? Millainen kuva mareista muodostuu?

Miksi patsasta tuova joukkio on nimetty ruumiinkantajiksi?

Keitä lopun konekiväärimiehet voisivat olla?

Tulkitkaa lopun Mustiin pukeutunutta herrasmiestä.

Vastaanotto:

Koivu ja tähti ei ole komedia, mutta mukana on toki myös humoristisia kohtauksia. Palauttakaa mieleenne jokin hauska kohtaus ja selittäkää, mihin kohtauksen huumori perustuu.

Mikä kohtauksista oli mielestänne surullisin? Millä keinoin surullisuus on luotu?

Jääkö jokin kohtaus täysin käsittämättömäksi? Keksikää yhdessä kohtaukselle järkeenkäypä selitys

Tutkikaa yhtä tai useampaa näytelmästä kirjoitettua arvostelua. Mistä olette kirjoittaja kanssa samoilla linjoilla, mistä ette? Perustelkaa mielipiteenne.

Keskisuomalaisen positiivinen arvio:

<http://www.ksml.fi/kulttuuri/Teatteriarvio-Vain-kurkia-kannattaa-seurata/1042085>

Helsingin Sanomien kriittinen arvio:

<http://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000005367453.html>

Teema:

Valitkaa jokin seuraavista näkökulmista: luontosuhde, sukupuoliroolit, yhteisöllisyys, itsekkyyden, vallankäyttö, kommunikoinnin haasteet, kansainväliset kriisit. Mitä näytelmä väittää valitsemastanne näkökulmasta tarkasteltuna?

Tulkitkaa näytelmän alaotsikkoa *sirpaleita Suomesta*.

Kansallisteatterin verkkosivulla näytelmää luonnehditaan näin: *”Pirkko Saision Kansallisteatterille kirjoittama juhlanäytelmä jatkaa siitä, mihin Topelius lopetti. Koivu ja Tähti liikkuu kolmessa aikatasossa: ajassa ennen Suomen itsenäisyyttä, itsenäisyyden ajassa ja tulevassa, jossa itsenäisyys saattaa olla vaarassa. Runollinen ja arkipäiväinen, harras ja ilveilevä, kaunis mutta vino teos sekoittaa Suomen historialliset, myyttiset ja modernit kerrostumat ainutlaatuisiksi pyörteeksi.”*

Missä määrin luonnehdinta pitää paikkansa?

Henkilöt

Hagar

Kristoffer

Koivu
Kuusi
Mänty

Lee
Jääkarhu

Isä
Äiti

Ville
Juuso
Ann-Lee
Anneli
Seppo
Lillemor
Leila

Mummo
Pappa
Naapurin Isäntä
Sulander

Suomen Pystykorva
Karjalan Karhukoira
Kettu
Piika

Hilma

Ensimmäinen Ruumiinkantaja
Toinen Ruumiinkantaja
Kolmas Ruumiinkantaja
Neljäs Ruumiinkantaja
Viides Ruumiinkantaja
Kuudes Ruumiinkantaja

Huuhkaja
Musta korppi
Sotka
Isopossu
Susi

Niittymari

Desantti
Ismael

Mellakkapoliiseja

Äiti-kurki
Isä-kurki

Lapsi-kurki

Konekiväärin mies

Toinen Konekiväärin mies

Mustiin Pukeutunut Herrasmies